

Avaleht>Teie õigused>Kuriteoohvrid>Hüvitamine>Juhul kui minu nõuet menetletakse nõude esitamise riigis Juhul kui minu nõuet menetletakse nõude esitamise riigis

Taani

Milliste kuriteoliikide korral on mul õigus hüvitist saada?

Riik hüvitab nõude esitajale kahju, kui Taani karistusseadustiku või riigis elamist, elamise keeldu ja riigist väljasaatmist käsitleva seaduse rikkumise tagajärjeks oli isikukahju või surm. See tuleneb kuriteoohvritele kahju hüvitamise seadusest. Kuriteoohvritele kahju hüvitamise seaduse alusel ei hüvitata erinormide, sealhulgas liikluseaduse, sõjaväe karistusseadustiku ega normatiivaktide rikkumise tõttu tekkinud kahju. Taani kuriteokahju hüvitamise amet (*Erstatningsnævnet*) hindab iga juhtumi puhul eraldi, kas juhtum kuulub kuriteoohvritele kahju hüvitamise seaduse kohaldamisalasse. Samas juhendub *Erstatningsnævnet* tavaliselt politsei hinnangust juhtumile. Hüvitist ei maksta, kui tegu ei ole karistatav näiteks seetõttu, et tegemist oli hädakaitse, hädaseisundi või ohvri nõusolekuga.

Milliste vigastuste korral on mul õigus hüvitist saada?

Seadus käsitleb peamiselt isikukahju, kuna varalise kahju eest makstakse hüvitist ainult piiratud ulatuses. Isikukahju all mõeldakse nii kehavigastusi kui ka psühholoogilist kahju.

Põhimõtteliselt makstakse hüvitist ainult kuriteo tõttu otseselt kannatanud nõude esitajale. Ometi võisite te olla sündmusele nii lähedal, et võite saada kuriteoohvritele kahju hüvitamise seaduse alusel hüvitist, isegi kui teid ei saa tegelikult pidada kuriteoohvriks. Samuti võite ohvri sugulasena saada hüvitist matusekulude katteks, leibkonna peamise palgasaaja kaotuse eest jne (vt allpool).

Isikukahju tekkimisel makstakse hüvitist järgmise eest:

- taastumisega seotud kulud;
- saamata jäänud sissetulek;
- valu ja kannatused;
- püsiv tervisekahjustus;
- töövõime kaotus;
- õigusvastaselt tekitatud kahju;
- hüvitis ranga rikkumise eest;
- muu kahju (nt haridustee pikenemine või spetsiaalsete abivahendite vajadus);
- õiguskulud.

Nõude esitaja surma korral võidakse maksta hüvitist järgmise eest:

- matusekulud;
- leibkonna peamise palgasaaja kaotus;
- üleelanud abikaasale/elukaaslasele makstav üleminekutoetus;
- toitjakaotuspension.

Olukorras, kus on tekkinud ka varaline kahju, makstakse hüvitist isikukahju tekkimise ajal ohvril seljas olnud riiete või kaasas olnud isiklike esemete eest.

Hüvitist makstakse ka kinnisesse asutusse paigutatud teatavate isikute, nt süüdimõistetute tekitud varalise kahju eest.

Rahalise kahju eest, mis tekkis näiteks pettuse tagajärjel, hüvitist ei maksta. Samuti ei maksta hüvitist majanduslikult raske olukorra, tegevuskahjumi, saamata jäänud tulu jms eest.

Kas mul on õigus hüvitist saada, kui ma olen kuriteo tagajärjel surnud ohvri sugulane või ülalpeetav? Missugused sugulased või ülalpeetavad võivad hüvitist saada?

Jah. Nagu eespool märgitud, võidakse kannatanu surma korral maksta hüvitist.

Matusekulud hüvitatakse matuste eest tasunud isikule sõltumata sellest, kas see isik on ohvri sugulane või mitte.

Leibkonna peamise palgasaaja kaotuse hüvitist makstakse abikaasale/elukaaslasele ja lastele, kelle jaoks surnud isik oli leibkonna peamine palgasaaja.

Kui surnul ei olnud abikaasat/elukaaslast, võidakse mõnele teisele surnu ülalpidamisel olnud isikule maksta üleminekutoetust, kui seda toetavad konkreetsed asjaolud. Selline isik võib olla surnuga aastaid samas leibkonnas elanud vend või õde.

Lisaks sellele võidakse toetust maksta surnu ülalpidamisel olnud isikutele, kellega surnu oli eriti lähedane. Eelkõige makstakse sellist toetust abikaasale, elukaaslasele, alaealistele ja viimaste vanematele.

Kas mul on õigus hüvitist saada, kui ma olen ellu jäänud ohvri sugulane või ülalpeetav? Missugused sugulased või ülalpeetavad võivad sellisel juhul hüvitist saada?

Vanematele võidakse hüvitada kulud, mis on seotud kehavigastusi saanud lapse külastamisega haiglas.

Laste ja noorukite paranemise seisukohast võib olla esmatähtis, et ema või isa oleks haiglas nende juures või osaleks rehabilitatsioonis. Sellistel erijuhtudel võidakse täies mahus või osaliselt hüvitada ema või isa saamata jäänud tulu.

Kas mul on õigus hüvitist saada, kui ma ei ole ELi liikmesriigi kodanik?

Jah. Kuriteoohvritele kahju hüvitamise seadus ei nõua, et ohver peab hüvitise saamiseks olema Taani kodanik või elanik; ainus tingimus on, et kuritegu peab olema toime pandud Taanis. Kui seaduses sätestatud muud tingimused on täidetud, ei ole oluline, kas nõude esitaja on Taanis elav välismaalane, lihtsalt turist või Taanis lühiajaliselt elav isik.

Kas ma saan nõuda riigilt hüvitist, kui ma elan siin või kui ma olen sellest riigist pärit (see on mu elukohariik või kodakondsusjärgne riik), isegi kui kuritegu pandi toime teises ELi riigis? Kas mul on võimalik seda teha siin, selle asemel, et nõuda hüvitist riigis, kus kuritegu toime pandi? Kui on, siis millistel tingimustel?

Üldiselt ei. Ometigi on olemas piiratud võimalus saada *Erstatningsnævnetilt* hüvitist, isegi kui isikukahju tekkis välisriigis toime pandud kuriteo tagajärjel. Hüvitist makstakse ainult siis, kui see on mõistlik. Hüvitise maksmise võimalus ongi mõeldud kohaldamisala poolest kitsaks ning kasutamiseks ainult erijuhtudel, kui seda toetavad konkreetsed asjaolud.

Erijuhtudel makstakse hüvitist väljaspool Taanit toime pandud teoga tekitatud kahju eest, kui nõude esitaja elab Taanis, on Taani kodanik või oli kuriteo toimepanemise ajal lähetatud välismaale Taanit esindama. Hüvitist makstakse kahju eest, mille põhjustas Taani kodanik või elanik, rünnates välismaal teist

Taani kodanikku või elanikku. Seda tehakse siiski ainult siis, kui kahju tekkis suletud Taani keskkonnas, näiteks kooliekskursioonil. Hüvitist ei maksta, kui on juhus, et nii ohver kui ka kuriteo toimepanija on Taaniga seotud.

Samuti võidakse maksta hüvitist, kui selline tegu on toime pandud Taani elanikust nõude esitaja suhtes, kes viibis äriasjus väljaspool Taanit. See hõlmab lühiajalist ametialast töötamist välismaal, mille puhul ei saa eeldada, et nõude esitaja või tööandja on sõlminud kahju katmiseks erakindlustuslepingu. Kahju peab olema tekkinud tööajal.

Õppimist või praktikat välisriigis ei käsitata kutsealase tegevusena.

Hüvitist võidakse maksta alaealisele taotlejale, kes elab välismaal oma vanemate ametialase tegevuse tõttu. Sel juhul on otsustav vanemate olukord.

Kas ma pean selleks, et hüvitist saada, teatama kuriteost kõigepealt politseile?

Jah, riigilt hüvitise saamise peamine tingimus on, et kuriteost tuleb teatada politseile 72 tunni jooksul.

Teatamine tähendab seda, et politseil palutakse juhtumit uurida. Raskemate kuritegude puhul on harva vaja uurimist sõnaselgelt taotleda, kuid kergemate puhul on see üldjuhul vajalik. Seega ei piisa kuriteost teatamiseks alati asjaolust, et politsei on kohal käinud ning võib-olla ka kannatanuga vestelnud.

Teatavatel asjaoludel ei pea kuriteost teatamise tähtjast kinni pidama. Näiteks loobub *Erstatningsnævnet* peaaegu alati nõudest, et kuriteost tuleb politseile teatada 72 tunni jooksul, kui kuriteo toimepanija peetakse kinni ning talle esitatakse süüdistus hoolimata sellest, et kuriteost teatati hilinemisega.

Seaduse kohaselt ei ole hirm kättemaksu ees mõjuv põhjus, miks jätta kuriteost 72 tunni jooksul politseile teatamata.

72-tunnine tähtaeg ei kehti vägistamise, verepilastuse, laste suhtes toime pandud raskete seksuaalkuritegude ning teatavate noorema kui 18-aastase isiku suhtes toime pandud seksuaalkuritegude puhul. Erand seadusest kehtib ainult 72-tunnise tähtaja suhtes ning kuriteost tuleb ikkagi teatada politseile.

Tähtaega ei kohaldata pärast 1. aprilli 2016 toime pandud kuritegude tagajärjel tekkinud kahju puhul.

Kas ma pean enne hüvitisnõude esitamist ära ootama politseiuurimise või kriminaalmenetluse tulemusd?

Haldusmenetlus

Hüvitise taotlus tuleb esitada politseile selles politseiringkonnas, kus kuriteost teatati. Politsei edastab taotluse *Erstatningsnævnetile*.

Kui politsei, prokurör või kohus alles menetleb asja, edastab politsei taotluse *Erstatningsnævnetile* pärast menetluse lõpuleviimist. *Erstatningsnævnet* võib aga teatavatel asjaoludel juhtumit käsitleda enne, kui politsei, prokuratuur või kohus on menetluse lõpule viinud.

Seda tehakse väga harva ja tavaliselt ainult seoses väga raskete kuritegudega, nagu tapmine. Sellisel juhul võib ohvri ülalpidamisel olnud isikul olla tõsine vajadus, et otsus hüvitisnõude või selle osa kohta tehtaks hoolimata sellest, et politseil või kohtul on juhtumi menetlemine veel pooleli.

Juhul kui on kahtlus selles, kas kuritegu on üldse toime pandud, kas on objektiivne alus teo toimepanijat mitte karistada või kas võib olla alust vähendada hüvitist nõude esitaja süü tõttu, ei saa *Erstatningsnævnet* sõltumata kuriteo raskusest juhtumit käsitleda enne, kui politsei või kohus on selle menetlemise lõpetanud.

Kohtumenetlus

Hüvitisnõude tuleb esitada kohtus läbi viidava kriminaalmenetluse käigus. Sellisel juhul võib kohtunik uurida nõude sisu või anda selle uurimiseks

Erstatningsnævnetile või suunata see tsiviilkohtumenetlusse. See sõltub sellest, kas kuriteo toimepanija vaidlustab nõude või mitte.

Kui kohus on nõuet kriminaalmenetluses arutanud, võib hüvitise taotleja esitada taotluse ka *Erstatningsnævnetile*.

Kas ma pean kõigepealt nõudma hüvitist kuriteo toimepanijalt, juhul kui tema isik on tuvastatud?

Erstatningsnævnet ei määra hüvitist, kui taotleja kahju hüvitab kuriteo toimepanija või kui see on kaetud kindlustuslepinguga või kahjuhüvitise sarnaste muude hüvitistega. *Erstatningsnævnet* teeb otsuse alles siis, kui on kindlaks tehtud, et kahju ei hüvitata muul moel.

Sellist tingimust, et hüvitist peab kõigepealt nõudma kuriteo toimepanijalt või et kuriteo toimepanija isik peab olema tuvastatud, ei ole kehtestatud.

Kas mul on õigus hüvitisele ka juhul, kui kuriteo toimepanija ei ole tuvastatud või teda ei ole süüdi mõistetud?

Jah. Riik võib maksta hüvitist isegi siis, kui kriminaalasja ei saa alustada, sest kuriteo toimepanija ei ole teada või teda ei ole võimalik leida. Muud seaduses ette nähtud tingimused peavad olema siiski täidetud.

Sellisel juhul teeb *Erstatningsnævnet* sõltumatu hindamise, et teha kindlaks, kas kuriteoga põhjustati isikukahju.

Kas hüvitise taotlemiseks on ette nähtud kindel tähtaeg?

Erstatningsnævnet ei saa läbi vaadata taotlust, mis on esitatud rohkem kui kaks aastat pärast kuriteo toimepanemist, välja arvatud juhul, kui hilinemiseks on mõjuv põhjus. Kui asjas on tehtud kohtuotsus, hakkab tähtaeg kulgema kriminaalmenetluse lõppemisest. Kui politsei on asja uurinud ja kriminaalasja ei ole seejärel algatatud, hakkab tähtaeg kulgema politsei otsusest uurimine lõpetada.

Erstatningsnævnet võib ka jätta taotluse läbi vaatamata, kui sama taotleja on varem nõudnud sama kuriteoga tekitatud kahju hüvitamist ning uus nõue esitatakse rohkem kui kaks aastat pärast seda, kui taotleja sai või oleks pidanud saama nõudest teadlikuks, välja arvatud juhul, kui taotluse läbivaatamiseks on mõjuvad põhjused.

Politsei on kohustatud andma nõude esitajale juhiseid kuriteoohvritele kahju hüvitamise seaduse kohase hüvitise taotlemiseks. Kui politsei ei ole seda kohustust täitnud, ei kohalda *Erstatningsnævnet* tavaliselt kaheaastast tähtaega.

Kui taotleja oli kuriteo toimumise ajal alaealine, ei kohalda *Erstatningsnævnet* tõenäoliselt seda tähtaega.

Missuguse kahju ja missuguste kulude katmiseks on võimalik hüvitist saada?

kuriteoohvrile tekitatud

varaline (mittepsühholoogiline) kahju:

vigastuste ravikulud (ravi – ambulatoorne ja haiglaravi, taastusravi) – **JAH**

vigastustest tulenevad erivajadused või -kulud (hooldus- ja abiteenused, ajutine ja pidev ravi, pikendatud füsioteraapiline ravi, eluaseme kohandamine, spetsiaalsed abivahendid jne) – **JAH**

püsivad vigastused (nt invaliidsus või püsiv puue) – **JAH**

ravi ajal ja pärast seda saamata jäänud sissetulek (sealhulgas sissetuleku kaotus ja elatise teenimise võime kaotus või elatusvahendite vähenemine jne) – **JAH**

võimaluste kaotus – **EI**

kulud, mis on seotud kahju põhjustanud juhtumi kohtuliku menetlemisega (nt õigusabi- või kohtukulud) – **JAH**, mõnikord *Erstatningsnævnet* võib teatavatel juhtudel otsustada, et nõude esitaja peab täies mahus või osaliselt katma kulud, mis tal on tekkinud seoses juhtumi menetlemisega ametis. Nõude esitaja ei pea kunagi tasuma kriminaalasjaga seotud õiguskulusid, sest kriminaalasja algatab politsei.

varastatud või kahjustatud isiklik vara – **JAH** Hüvitist makstakse isikukahju tekkimise ajal ohvril seljas olnud riiete või kaasas olnud isiklike esemete eest.

psühholoogiline (moraalne) kahju:

ohvri valu ja kannatused – **JAH** Vt eespool muud kahjud, mille eest võidakse maksta hüvitist.

hüvitist saama õigustatud isikutele või ohvri sugulastele tekitatud

varaline (mittepsühholoogiline) kahju:

matusekulud – **JAH**

ravikulud (nt perekonnaliikme ravi, ambulatoorne ja haiglaravi, taastusravi) – EI

elalise või võimaluste kaotus – **JAH/EI** Hüvitist makstakse leibkonna peamise palgasaaja kaotuse korral. Üksikasjade kohta vt eespool.

psühholoogiline kahju:

sugulaste või hüvitist saama õigustatud isikute valu ja kannatused / ohvri surma korral hüvitis ellujäänutele. **EI/JAH** Sugulaste ja teiste isikute valu ja

kannatuste eest hüvitist ei maksta. Samas makstakse üleminekutoetust. Vt üksikasjalikum kirjeldus eespool.

Kas hüvitist makstakse ühekordse summana või igakuiste maksetena?

Erstatningsnævneti määratud hüvitis makstakse välja umbes 14 päeva pärast seda, kui amet on teinud otsuse. Väljamakse teeb selle politseiringkonna politseijaoskond, kus kuriteost teatati.

Hüvitist makstakse ühekordse summana kõikide nõuete eest, mis on eraldi otsusega heaks kiidetud.

Kuidas võivad minu käitumine seoses asjaomase kuriteoga, minu karistusregistri andmed või minu suutmatuse menetluse käigus koostööd teha, mõjutada mu võimalust saada hüvitist ja/või saadava hüvitise summat?

Kuriteoohvritele hüvitise maksmisel kohaldatakse Taani õiguses sätestatud hüvitamise üldnorme, sealhulgas norme, mis käsitlevad hüvitise vähendamist või tühistamist põhjusel, et nõude esitaja osales kahju tekitamises või oli kahju tekkimise riisiko tema kanda. Riisiko kandmisega on tegemist näiteks siis, kui kahju kannatati motojõukude vahelises konfliktis osalemise tõttu.

Kui kannatanu ei aita juhtumi uurimisele piisavalt kaasa, võib ta kaotada õiguse hüvitisele. Nii võib juhtuda näiteks siis, kui kannatanu keeldub politseis või kohtus selgituste andmisest.

Hüvitist võidakse vähendada või see tühistada ka siis, kui taotleja jätab täitmata tavapärase kahju vähendamise kohustuse. See tähendab, et isik, kes on kannatanud kahju teise isiku õigusvastase käitumise tõttu, on kohustatud vähendama selle tulemusel tekkinud kahju nii palju kui võimalik.

Taotluse läbivaatamisel ei võeta arvesse taotleja karistatust. *Erstatningsnævnet* ei küsi tavaliselt karistusregistri andmeid.

Kui taotleja ei esita nõudega seotud dokumente, mida *Erstatningsnævnet* on temalt nõudnud, võib see mõjutada hüvitise määramist. Taotleja on kohustatud oma nõuet dokumentidega piisavalt tõendama.

Kuidas võib minu varaline seisund mõjutada minu võimalust saada hüvitist ja/või saadava hüvitise summat?

Taotlus võidakse vaadata läbi eelisjärjekorras näiteks siis, kui teid on kutsutud kohtutäituri juurde, kui on olemas teave teie vara sundvõõrandamise kohta või kui olete saanud pangalt teate tavapäraste maksete tegemata jätmise kohta.

Saamata jäänud sissetuleku hüvitamise taotluse korral on *Erstatningsnævnet* teadlik, et taotleja sissetulek on vähenenud, ja seetõttu keskendutakse sellistele juhtumitele.

Kui eelnimetatu välja arvata, siis juhtumit ei käsitleta eelisjärjekorras pelgalt taotleja varalise seisundi tõttu.

Taotleja varaline seisund ei mõjuta muul moel võimalust saada hüvitist ega ka hüvitise summat.

Kas on veel teisi kriteeriumeid, mis võivad mõjutada minu võimalust saada hüvitist ja/või saadava hüvitise summat?

Hüvitist ei maksta, kui taotlejale tekitatud kahju hüvitab kuriteo toimepanija või kui see on kaetud kindlustushüvitiste või muude kahjuhüvitise sarnaste hüvitistega.

Taotleja peab aitama võimaluse korral ja vajalikul määral kaasa juhtumi uurimisele politseis. Hüvitist ei maksta, kui taotleja varjab tahtlikult teavet või keeldub muul viisil juhtumi uurimisele kaasa aitamisest.

Samuti on riigilt hüvitise saamise tingimuseks, et taotleja esitab kahju hüvitamise nõude kuriteo toimepanija vastu algatatud võimaliku kohtumenetluse ajal või esitab oma seisukoha kohtus.

Kooskõlas õigusvastaselt tekitatud kahju käsitlevate üldiste normidega peab toimepandud kuriteo ja kahju vahel olema põhjuslik seos.

Kuidas hüvitist arvestatakse?

Hüvitise summa arvutatakse hüvitisnõude ja taotletud summa alusel. Kui te olete taotlejana esitanud piisavad dokumendid oma nõude toetuseks, arvestatakse hüvitis vastavalt kantud kahjule. *Erstatningsnævnet* arvutab iga hüvitisnõude puhul kahju suuruse vastavalt kohaldatavatele normidele (näiteks saamata jäänud sissetuleku arvutatakse eeldatava sissetuleku ja tegeliku sissetuleku vahena ajavahemikus, mille eest hüvitist taotletakse). Kui olete esitanud dokumendid ainult osa nõude kohta, makstakse hüvitist ainult dokumentidega tõendatud kahju eest. Mõnikord arvutab *Erstatningsnævnet* nõude summa hinnanguliselt. See võib juhtuda siis, kui te ei saa oma nõude suurust ise arvutada.

Hüvitis arvestatakse tariifipõhiselt. Neist määradest mitut kohandatakse kord aastas, 1. jaanuaril. Muu hulgas makstakse hüvitist valu ja kannatuste eest määraga 200 Taani krooni haiguspäeva kohta (2018). Hüvitis püsiva tervisekahjustuse eest arvutatakse tervisekahjustuse raskusastmete alusel ning seda makstakse 8790 Taani krooni raskusastme kohta (2018). Õigusvastaselt tekitatud kahju ja ränga rikkumise eest makstava hüvitise summa arvutatakse ohvrile osaks saanud vägivalla raskuse ja laadi alusel, sealhulgas selle alusel, millise kuriteoga oli tegemist.

Kas on olemas minimaalne/maksimaalne hüvitissumma?

Hüvitisele üldist ülempiiri kehtestatud ei ole. Praegu ei ole Taanis hüvitise miinimumsummat kehtestatud. Samas on teatavate kahjuliikide puhul kehtestatud maksimaalne hüvitissumma. Vt selle kohta järgmine loetelu:

valu ja kannatused 76 500 Taani krooni (2018);

püsiv tervisekahjustus 879 000 Taani krooni (2018);

töövõime kaotus 9 227 500 Taani krooni (2018);

üleminekutoetus 165 500 Taani krooni (2018);

varaline kahju 132 000 Taani krooni (2018).

Erandjuhul võib püsiva tervisekahjustuse määr olla 120%, millele vastav maksimaalne hüvitissumma on 1 054 000 Taani krooni (2018).

Kas ma pean märkima nõudevormile konkreetse summa? Kui pean, siis kust saada juhiseid selle arvestamise või muude aspektide kohta?

Kõikide hüvitisnõuete kogusummat ei pea arvutama. Iga kahjuliigi puhul peate märkima summa, mille hüvitamist taotlete. Hüvitise saamise tingimuseks ei ole siiski see, et arvutatud on kõikide nõuete summad.

Vaadake taotluse esilehelt, kuidas arvutatakse saamata jäänud sissetulek. Taotleja või võimaliku taotlejana võite alati *Erstatningsnævnetiga* ühendust võtta, et saada teavet selle kohta, kuidas oma hüvitisnõuet arvutada ja millised dokumendid esitada. Saate ka juhiseid selle kohta, millised tegurid on olulised seoses iga üksiku kahjuliigiga, mille eest võidakse maksta hüvitist.

Psühholoogilise kahju hüvitise arvutamist ei eeldata, sest kahjuhüvitis arvestatakse tariifipõhiselt vastavalt kahju ulatusele.

Kas ametiasutuse/organi makstavast hüvitisest arvestatakse maha hüvitis, mille olen oma kaotuse tõttu saanud muudest allikatest (tööandja kindlustusskeemist või erakindlustusskeemist)?

Erstatningsnævnet ei maksa hüvitist, kui taotlejale tekitatud kahju hüvitab kuriteo toimepanija või kui see on kaetud kindlustuslepinguga või kahjuhüvitise sarnaste muude hüvitistega. Seega ei ole küsimus sisuliselt mitte selles, kas näiteks kindlustushüvitis arvestatakse maha, kui *Erstatningsnævnet* vaatab nõude läbi, vaid pigem selles, kes peaks hüvitist maksma. Kui leitakse, et kindlustusandja keeldus hüvitist maksmast, võib *Erstatningsnævnet* asja kaaluda.

Kui taotleja on sõlminud erakindlustusandjaga õnnetusjuhtumikindlustuse ja saanud puude või püsiva tervisekahjustuse eest hüvitist, ei vähendata ega tühistata seetõttu püsiva tervisekahjustuse või töövõime kaotuse eest makstavat hüvitist. Hüvitissummat ei vähendata ka siis, kui nõude esitaja on saanud riigilt kahju tõttu sotsiaaltoetusi (näiteks pensioni, palgasubsiidiumi vms).

Kui nõude esitaja on sõlminud ravikindlustusandjaga kindlustuslepingu, ei hüvitata ravikulusid ulatuses, milles need on kaetud kindlustuslepinguga. Lisaks sellele ei maksta hüvitist, kui ravi võib saada riikliku ravikindlustuse või muude riiklike teenuste raames tasuta.

Seoses tööõnnetustega võib *Erstatningsnævnet* maksta hüvitist ainult valu ja kannatuste, saamata jäänud sissetuleku ning sissetuleku erinevust puudutavate nõuete eest, aga ka õigusevastaselt tekitatud kahju ja ranga rikkumise eest, sest kõik muud kahjud, sealhulgas taastumiskulude hüvitamine jne, on kaetud tööandja kohustusliku tööõnnetuskindlustusega.

Kas mul on võimalik saada hüvitise ettemakset? Kui on, siis millistel tingimustel?

Põhimõtteline seisukoht on, et hüvitist ei maksta ettemaksena, vaid alles pärast nõude läbivaatamist.

Erstatningsnævnet maksab mõnikord hüvitise välja püsiva tervisekahjustuse korral. Põhimõtteliselt ootab *Erstatningsnævnet*, et tööturukindlustusamet (*Erhvervssikring*) määraks hüvitise suuruse, kuid kui vigastuse põhjal leitakse, et taotleja võib olla saanud püsiva tervisekahjustuse, võib *Erstatningsnævnet* määrata hüvitise selle alusel.

Kas mul on võimalik saada pärast põhiotsuse langetamist täiendavat või lisahüvitist (asjaolude muutumise või tervise halvenemise jms tõttu)?

Jah. Kui leitakse, et pärast *Erstatningsnævneti* otsust on kannatanu tervis halvenenud ja ta kannab seetõttu täiendavat kahju, võib *Erstatningsnævnet* seda kahju käsitleda. Sellega seoses tuleks märkida, et nõude *Erstatningsnævnetile* esitamise tähtaeg on kaks aastat. Kaheaastane tähtaeg hakkab kulgema ajast, mil nõude esitaja teadis või oleks pidanud teadma, et ta on kandnud vigastuse tõttu täiendavat kahju.

Hüvitist tulevaste taastumiskulude ja vigastusest tulenevate muude tulevaste kulude eest määratakse kogusummana. Kui taotleja on juba saanud hüvitist tulevaste taastuskulude jms eest, ei saa ta hiljem enam taotleda juhtumi uuesti avamist ainult lisahüvitise saamiseks taastumiskulude ja muu kahju eest.

Millised tõendavad dokumendid pean ma oma nõudele lisama?

Taotleja ei pea taotlusele tõendavaid dokumente lisama. Taotlus esitatakse *Erstatningsnævnetile* politsei kaudu, kes edastab ametile kriminaalasja toimikus olevad dokumendid.

Kui *Erstatningsnævnet* leiab, et taotlus kuulub kuriteoohvritele kahju hüvitamise seaduse kohaldamisalasse, loeb ta nõuded esitatuks. Nõuete läbivaatamise käigus on ametil sageli vaja erinevaid dokumente sõltuvalt sellest, millist hüvitist on taotleja taotlenud. Juhtumi läbivaatamine on kiirem, kui taotleja esitab koos taotlusega nõudeid tõendavad dokumendid. Samuti tuleb kasuks, kui taotleja esitab koos taotlusega oma kindlustusandja keeldumise maksta kahjuhüvitist.

Tõendavad dokumendid võivad näiteks olla kuludokumendid, mis tõendavad kahju, mis on kantud seoses Taani karistusseadustiku rikkumisega. Lisaks kasutatakse vigastuse ulatuse kindlaksmääramiseks sageli ravidokumente ja arstitõendeid. Seoses saamata jäänud sissetuleku ja töövõime kaotusega peaks taotleja esitama dokumendid, mis tõendavad tema sissetulekut enne ja pärast vigastust, näiteks palgatõendid, finantsaruanded ja vajaduse korral tööandja tõend töötasu kohta. Mõnikord kasutatakse ka omavalitsusasutuse dokumente.

Kui *Erstatningsnævnet* leiab, et juhtumi läbivaatamiseks on vaja täiendavaid dokumente, juhivad amet sellele taotleja tähelepanu ning palub esitada vajalikud dokumendid.

Kas nõude kättetoimetamise ja menetlemise eest tuleb maksta haldus- või muid tasusid?

Ei. Juhtumi menetlemine *Erstatningsnævnetis* on taotlejale tasuta.

Milline asutus teeb hüvitisnõude kohta otsuse (riigisisese juhtumi korral)?

Taanis teeb kuriteoohvritele hüvitise maksmise otsuse justiitsministri korralduse alusel moodustatud amet. Selle ametiasutuse nimi on *Erstatningsnævnet* (Taani kuriteokahju hüvitamise amet).

Otsuse võib teha ka Taani kohus kas kriminaalmenetluse ajal või hiljem algatatud tsiviilkohtumenetluses, näiteks kui *Erstatningsnævneti* otsus antakse kohtusse.

Kuhu tuleb hüvitisnõude saata (riigisisese juhtumi korral)?

Taotlus tuleb saata sellele politseiasutusele, kellele teatati kuriteost. Politsei edastab taotluse *Erstatningsnævnetile* koos kriminaalasja toimikuga.

Kui amet juba arutab teie juhtumit, peate esitama *Erstatningsnævnetile* taotluse paberkandjal aadressil Toldboden 2, 2. sal, DK-8800 Viborg, või elektrooniliselt aadressil erstatningsnaevnet@erstatningsnaevnet.dk.

Kas ma pean tulema isiklikult kohale, kui toimub menetlus ja/või minu nõude kohta tehakse otsus?

Haldusmenetlus

Erstatningsnævnet vaatab taotlused läbi kirjalikus menetluses. Otsus tehakse kirjalikult ja saadetakse taotlejale kas paberil või elektrooniliselt. Seega ei pea taotleja menetluses isiklikult osalema.

Kohtumenetlus

Kui kohus arutab asja kriminaalmenetluses või hiljem *Erstatningsnævneti* otsuse vastu algatatud kohtumenetluses, on taotlejal võimalus osaleda põhikohtuistungil. Taotleja ei pea isiklikult osalema, kui teda esindab advokaat ning teda ei kutsuta tunnistajana kohtusse.

Kui kaua (ligikaudu) võtab aega ametiasutusest hüvitisnõude kohta otsuse saamine?

Juhtumite menetlemise aeg *Erstatningsnævnetis* võib olla väga erinev. See on sõltuvalt konkreetsetest asjaoludest seotud näiteks vajadusega saada politseilt, arstidelt või muudelt ametiasutustelt lisateavet; samuti võib püsiva tervisekahjustuse või töövõime kaotuse korral osutada vajalikuks anda juhtum edasi tööturukindlustusametile, mis võib pikendada juhtumi läbivaatamise aega.

Üle 50% *Erstatningsnævnetile* esitatud juhtumitest vaadatakse läbi 50 päeva jooksul kiirmenetluses, mida kasutatakse lihtsate juhtumite puhul. Need on juhtumid, kus nii süülisuse kui ka hüvitise summa kohta on tehtud lõplik otsus.

Kui juhtumit ei saa lahendada kiirmenetluses, on tavapärane *Erstatningsnævnetis* juhtumi lahendamise aeg kuni 18 kuud alates päevast, mil amet saab hüvitistaotluse.

Juhtumi läbivaatamist saab kiirendada, kui esitada ametile oma nõuet tõendavad dokumendid. Sellised dokumendid on näiteks ravimite ostutšekid, arstitõend haigena oldud aja kohta või tööandja tõend vigastuse tõttu saamata jäänud sissetuleku kohta.

Kui ma ei ole ametiasutuse otsusega rahul, siis kuidas saan ma selle vaidlustada?

Erstatningsnævneti otsust ei saa teistele haldusasutustele edasi kaevata. Kui soovite, et otsust muudetaks, peate esmalt ühendust võtma

Erstatningsnævnetiga ja selgitama, miks te ei ole otsusega rahul. Seejärel hindab amet, kas on alust juhtumi uuesti läbi vaadata. Tingimuseks on tavaliselt see, et taotleja esitab uue ja asjakohase teabe, mis on juhtumi tulemuse seisukohast oluline.

Kui *Erstatningsnævnet* ei muuda oma otsust, saate taotleda ameti otsuse läbivaatamist kohtus.

Samuti on võimalik esitada kaebus parlamendi ombudsmanile.

Kust leida vajalikke vorme ja muud teavet nõude esitamise kohta?

Taotluse vormid ja teave selle kohta, kuidas taotleda hüvitist, on kättesaadavad *Erstatningsnævneti* [veebisaidil](#).

Kas abi saamiseks on olemas spetsiaalne abitelefon või veebisait?

Nõude esitajad, kellel on küsimusi kuriteoohvritele hüvitise maksmise kohta, saavad *Erstatningsnævnetiga* ühendust võtta järgmisel telefoninumbri: + 45 33 92 33 34 esmaspäevast neljapäevani kell 10.00–15.00 ning reedel kell 10.00–14.00.

Kas mul on võimalik saada nõude koostamiseks õigusabi (juristi abi)?

Jah. Kriminaalasjas kannatanuna on teil teatavatel tingimustel õigus advokaadi abile kohtumenetluses. Tema ülesanne on abistada teid hüvitisnõude esitamisel nii kriminaalmenetluses kui ka *Erstatningsnævnetile*.

Erstatningsnævnet ei saa taotlejale advokaati määrata. Seda teeb selle kohturingkonna kohus, kus kuritegu toime pandi.

Lisaks sellele on Taanis mitu õigusabi pakkuvat organisatsiooni.

Kas on olemas ohvriabiorganisatsioonid, kes mind hüvitise nõutamisel abistaksid?

[Hjælp Voldsofre](#) (Rådhusstræde 7, 1. sal, DK-8900 Randers C, e-post: voldsofre@voldsofre.dk)

[Offerrådgivningen](#) (Vesterballevej 5, DK-7000 Fredericia, e-post: info@offerraadgivning.dk)

Viimati uuendatud: 04/05/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.